

tusschen beide **waren**, maar **dat** hun, die **gelooven**, macht en recht geschonken was in het Heiligdom in **te** gaan. **De** apostel zegt derhalve, dat Jezus ons „**een verschen** en levenden weg heeft ingewijd door het voorhangsel, dat is, door Zijn vleesch.” Het is een nieuwe ¹⁾ weg ; de **andere** was de oude **weg**, — de weg des Ouden Verbonds, welke **bijna** vijftien honderd jaren had **bestaan** en nu verdween, De nieuwe weg is de weg des Nieuwen **Verbonds** — een weg van **Gods** eigen eeuwige vinding, maar toen op nieuw geopenbaard, — een weg, voegzaam aan het nieuwe schepsel, — een weg, altijd nieuw in opene genade, in ontluikte heerlijkheid, in bemoediging van arme zondaars om te komen — altijd nieuw, **elken** morgen en avond, dag aan dag nieuw. Jezus **al-zoo** een nieuwen weg ten Hemel geopend hebbende, en ons gevende nieuwe **oogen**, nieuwe **ooren** en nieuwe voeten om dien weg te gebruiken, komt **dag aan** dag **bij** vernieuwing dien nieuwen weg openen, **opdat** wij door Zijn verscheurd vleesch in de **on-**middelike tegenwoordigheid **Gods** zouden ingaan. Gij gevoelt misschien **dikwijls** u koud, stomp, ledig, doodig ; en moet gij **dan** uit uwen eigen staat den grond van toenadering opmaken, gij zoudt immer van den genadetroon verwijderd blijven. Maar de weg door Christus geopend zijnde, blijft eeuwig geopend; en altijd versch en nieuw zijnde, **zoo** blijft hij gepast tegenover al onze telkens vernieuwde behoeften. Omdat ik koud, ledig, stomp en ongevoelig ben, dit sluit den weg niet. Mijne onbekwaamheid kan het voorhangsel, dat eenmaal van elkander gescheurd werd, niet wederom tot één maken ; noch mijne **twijfelingen** den weg versperren. Een altijd opene en nieuwe weg ; waarom de apostel er bijvoegt : „**een** levende weg” — de andere was **maar** een **doode** weg. De priester nam het bloed van een dood dier ; hij zelf was een sterfelijk mensch ; de besprenging des bloeds **vóór en** op het verzoendeksel geschiedde door ten **doode** ingewijde handen, en daar verdween dat bloed. Er was dus geen leven in, en wat het niet had, kon het onmogelijk mededeelen. Dit bleek ook met de zonen van Eli, Hofni en Pinehas : het bloed in hunne handen en gesprengd op het verzoendeksel kon hunne zielen niet **behouden**, omdat het — dood was, De weg, dien zij bewandelden, was een **doode** weg, omdat er geen geestelijk leven in was, noch eenige geestelijke hoop, **geloof** of liefde in hunne zielen. Ook werd het leven niet gevorderd van de hoogepriesters. Alles wat er geëischt werd was, dat **zij het** dier slachten, het bloed namen en ter bevolen plaats sprengden. **Geene** geestelijke dienst werd er gevraagd. Ja, zij waren schaduw- en zinnebeelden van geestelijke dingen ; maar wanneer de offeranden behoorlijk werden geofferd overeenkomstig de Mozaïsche instellingen, dan was

1) De Engelsche Overzetting heeft NIEUWE in plaats van VERSCHE WEG.

de wet voldaan. Maar wij hebben nu een levende weg, — niet alleen een weg altijd nieuw en immer geopend met nieuwe schoonheid en genade, nieuwe barmhartigheid en gepastheid ; maar een weg beide levende en leven gevende. Een levende **weg** gepast voor eene levende ziel. Maar hij vraagt derhalve ook een levend geloof om in denzelven te wandelen ; **eene** levende hoop om hem te betreden, en eene levende liefde tot Hem, die eerst den weg opende en tot allen die zijne voetstappen nawandelen. Maar ook wordt elke en alle levende genade des **Geestes** daar geschonden. Wij mogen derhalve zeggen, dat geloof denzelven omhelst, hoop hem geniet en liefde zich er in verlustigt ; **alzo** eerbiedigt Goddelijke vrees dien weg ; geduld verdraagt de beproevingen daarop gevonden ; gebed en waakzaamheid worden daarin levendig gehouden ; elke inwendige en uitwendige vrucht der Godzaligheid wordt daar gevonden ; en eindelijk het goede deel, **het einde** deszelven, **de** zaligheid der ziele.

3. **Maar** de Apostel geeft ons een derden grond van heilige vrijmoedigheid :— „**dewijl** wij hebben **eenen grooten** Priester over het huis **Gods.**” De hoogepriester onder de wet had voornamelijk twee bedieningen waar te nemen : 1 hij moest offeren ; en 2 voor het volk intreden. Dit laatste zien wij in het geval met Aäron, die, toen de toorn des **Heeren** ontstoken was tegen de kinderen Israëls, een wierookvat nam en reukwerk daarin legde, en aldus stond tusschen de **dooden** en de levenden. Beide deze priesterlijke bedieningen heeft Jezus vervuld. Hij heeft geofferd, toen Hij Zich **zelven** opofferde, — toen **Hij Zijn** lichaam, ziel en bloed gaf tot een **offer** voor de zonde. **Maar** Hij voer op naar het allerheiligste, en nam Zijne zitplaats aan de rechterhand des hoogste Majesteit. De Hemel verwelkomde Zijne tegenwoordigheid ; de poorten verhieven hare hoofden en de eeuwige deuren verhieven zich, en de Koning der eere ging in met een luid hosanna geluid. Daar zit Hij, en niet alleen heerscht en regeert Hij daar als Zions Koning ; maar als de groote Hoogepriester over het huis **Gods**, stelt Hij daar altijd voor en treedt in bij den Vader, niet met woordelijke gebeden, maar met de verdiensten Zijner offerande en lood. Gelijk de hoogepriester onder het Oude Verbond, op den **grooten** verzoendag, in het heilige der heiligen inging, met zijne handen gevuld van zoete wierook, welke hij op het vuur deed in een wierookvat totdat de wolk van rook de ark des verbonds en het verzoendeksel bedekte ; **alzo** is Jezus, de groote Priester over het huis **Gods**, den Hemel **zelven** ingegaan, en vervult dien met de verdiensten van **Zijne** offerande en dood, welke Zijne tusschentreding is. Hij stortte Zijn bloed op aarde, maar de kracht deszelven bloeds nam Hij met zich naar den Hemel. Hij riep en kermde, en de aarde dronk zijn **bloed-**

zweet, maar de kracht en verdienste van dat alles nam Hij mede in de tegenwoordigheid **Gods** ; en daar zit **Hij** als onze groote Vertegenwoordiger. Hij heeft in de tegenwoordigheid **Gods** medegenomen hetzelfde lichaam, vleech en beenderen ; ja **boven** alle bevatting verheerlijkt, **maar nochtans van even** dezelfde substantie als die **Hij** aannam bij Zijne vleeschwording uit Maria, en die gefolterd aan het kruis hing. Dit is boven alle twijfel verheven door Zijne woorden tot Thomas, na **Zijne** opstanding : „**Breng** uwen vinger hier, en zie Mijne handen, en breng uwe hand, en steek ze in Mijne zijde,“ Dit is eene der fundamenteele waarheden van ons allerheiligst geloof — **dat de** mensch Christus Jezus nu aan de rechterhand **Gods** is, een waar mensch, **geene** schaduwachtige, luchtige zelfstandigheid. „Er is één God, er is ook één Middelaar **Gods** en der **mensen**, de **mensch** Christus Jezus,“ God ziet **op Hem** als **zoodanig** met **oogen** van welgevallen, met altijd **nieuwe** goedkeuring en liefde ; en beschouwt **Hem** als de **Vertegenwoordiger** van allen, die deel aan **Hem** hebben : Hij het Eoofd, de kerk de leden ; Hij de Bruidegom, de kerk de bruid ; Hij de groote Priester, en de kerk het huis **Gods**. Als levende voor haar aan de rechterhand des Vaders, is **Hij** steeds de **geldigheid en kracht** **Zijner** **voorspraak** voorstellende. ‘Het feit, de waarheid dat **Hij** **daar** is, is de **blijdschap** der kerk, gelijk het **al** hare hoop **en** roem uitmaakt, „**Ik** leef, en gij zult leven.“ Tot **Hem** dan richten wij onze gebeden ; op **Zijn** **heerlijken** **Persoon** vestigen we onze geloofsoogen ; aan **Zijn** bloed hangen wij onze hoop ; onder **Zijne** **gerechtigheid** **begeeren** wij te schuilen ; te gevoelen **Zijne** **tegenwoordigheid**, te tasten **Zijne** **genade**, te bevinden **Zijne** **liefde**, en te kennen **Zijne** **kracht** is hetgene wat onze ziel, onder **Goddelijke** **onderwijzing**, immer verlangt. Ziet hier de gronden van heilige **vrijmoedigheid** voor **eenen** **arm**’ zondaar om in het Heiligdom in te gaan. Bloed ia uitgestort, welk bloed de kracht der Godheid op **zich** gestempeld heeft. Éen versche en levende weg is er **ingewijd** geworden, in welken **eene** levende ziel mag wandelen. Éen **grooten** Priester is er gezet over het huis **Gods**, die altijd de verdienste **Zijner** **tusschenkomst** is voorstellende. **Zij** dus, die hunne behoefte aan **Hem** gevoelen kunnen niet leven en durven niet sterven zonder **Hem** ; wiens **oogen** op **Hem** en **welker** harten tot **Hem** zijn, worden bemoedigd om met alle vrijmoedigheid in het Heiligdom **in** te gaan, **opdat** zij **gemeenschap** zouden hebben met den Vader, en den **Zoon**, **en** den Heiligen Geest.

111. **En** nu komt in de derde en laatste plaats de Goddelijke vermaning, gegrond op deze gezegende wezenlijkheden : „**Zoo** laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigt zijnde van de kwade **consciën-**

tie, en het lichaam gewasschen zijnde met rein water.”

„Laat ons toegaan” ; alsof hij wilde zeggen : — Laat ons niet terug blijven, Wat zou ons beletten ? Is het schuld, vreeze, banden, duisternis en dood ? Waarom zouden deze dingen ons doen achterblijven ? Ziet gij op uwe eigene gerechtigheid om u te doen naderen ? uwe eigene godheid, heiligheid, sterkte en kracht ? — Wat is naar uwe meening de grond voor een’ arm’ zondaar, om in het Heiligdom in te gaan ? Ia het eigen ik in eenigen vorm of gedaante de grond, dien God heeft ontdekt of het geloof omhelst ? Voorzeker niet ; want ware dat zoo, wie zou dan tot God gaan ? En evenwel liggen wij allen meer of minder onder deze gevoelens. Wij kunnen onsdarvan niet ontdoen. Zij zijn gedeelten van ons innerlijk bestaan. Wanneer wij in het donker zijn, onder benauwdheden der consciëntie liggen, of wanneer er een last van schuld op onze ziel drukt, dan houden ons die dingen terug, tenzij ze weggenomen worden. Maar slaan wij altijd geloof aan deze vijanden onzer zielenvrede ? Dringen wij nooit door dien drom ? Hoe was het met den man, die sinds vele jaren melaatsch was ? Hij zou voor altoos hulpeloos aan zijn leger gekluisterd zijn geweest, ware hij niet in de tegenwoordigheid van Jezus gebracht ? Hoe was het met de vrouw, die den vloed des bloeds had ? Zij mocht immer hebben getoefd aan de boorden der groote menigte als eene arme, bezoedelde, zelfveroordeelde ellendige. Maar zij drong den grooten hoop door, en had het voorrecht den zoom van Jezus kleed aanteraken. Alzoo met ons. Zullen wij altijd in de voorpoort verblijven — in het buitenste voorhof van den tempel* wonen ? Zullen wij enkel rondom Zion’s muren gaan en aan hare deuren vertoeven ; of zullen wij het wagen in het Heiligdom in te gaan ? Of zullen wij, door de vreeze gejaagd, als Kain van het aangezicht des Heeren weggaan ? Of zullen wij, met al onze zonden en ontmoedigingen, steeds naderen ? De apostel vermaant en bemoedigt ons, om met heilige vrijmoedigheid toe te gaan tot den troon der genade, en ons te stellen in de tegenwoordigheid van den Koning der koningen. Esther zou zich zelve en haar gansche volk ten verderve gebracht hebben, had zij toegegeven aan de zwakheid des vleesches, maar zij zeide : „Ik zal tot den Koning ingaan. — Wanneer ik dan omkome, zoo kom ik om.” Zij deed naar haar voornemen, en ziet, de koning reikte haar zijnen scepter toe ; Esther raakte dien aan en — zij en haar volk waren gered. Alzoo in de genade, Zullen We achterblijven door schuld, en zonde, en schaamte ? Neen, de Heilige Geest moedigt ons niet alleen aan in het Woord der waarheid, maar geeft ons van tijd tot tijd ook kracht om toe te naderen. En wanneer wij onder Zijne Goddelijke werkingen toegaan

gevoelen wij de zaligheid van deze zake. Vrijheid, heilige vrijheid wordt gegeven, toegang, een' geest des gebeds ; kracht om God aan te grijpen, vast te houden, te worstelen om den zegen, en somtijds te folteren met ernstige zuchten en kermen in de kracht van een' der ouden: „Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent.” — Dit is „toegaan.”

Maar de apostel spreekt van vier zaken, welke wij òf noodzakelijke geschiktheden òf gezegende metgezellen kunnen noemen.

1. Het eerste, en hetwelk wij onmisbaar noodzakelijk mogen noemen, is — „een waarachtig hart.” Wie zulk een **waarachtig** hart niet heeft, mist ook een **nieuw** hart. Is hij niet **oprecht**, **zoo** is hij 'niets. En o hoe vreeselijk, een geveinsde in de Godsdienst te zijn! Wij zouden haast zeggen, dat het beter is **geene** belijdenis te doen, dan wanneer zij minder is dan voortkomende uit eenige Goddelijke werkingen aan het hart, uit **eenige** Goddelijke vrees in de ziel. Uw naderen tot God is **nutteloos** tenzij het geschiede met een waarachtig hart. Hij zal u noch uwe dienst aannemen, Hij doorzoekt **elken** verborgen schuilhoek der ziel; **geene** verberging is er voor Zijn alomtegenwoordig oog. **Geene** ijdele **verschooning** baat voor Hem, **en** geen huichelachtige schijn kan Hem bedriegen, hoezeer die ook u moge misleiden. Alle wezenlijke Godsdienst begint met een **waarachtig** hart, met eerlijkheid en oprechtheid van geest voor God, **Een** waarachtig hart zal **altijd** een' zondaar -voor God brengen met belijden& zijner **zondigheid**; zal altijd een mensch kennis geven van inwendige **bedriegelijkheid** zijner gevallene natuur, en hem hoe langs **zoo** meer verlangende doen zijn naar oprechtheid en Goddelijke eenvoudigheid als **eene** gave **Gods**. Er zijn onder **Gods** volk, die niet kunnen spreken van groote en merkwaardige bevindingen, — die niet kunnen verhalen van groote diepten waarin zij gezonken, noch heerlijke hoogten waartoe zij verheven zijn, schoon zij evenwel een waarachtig hart hebben, en somtijds meer oprechtheid voor God en menschen aan den dag leggen, dan Christenen van diepere bevindingen. Niet altijd **vinde wij** bij de meest beweldadigden de meeste oprechtheid in hart of wandel, in woorden òf leven. Niet dat **eene** goede bevinding niet zeer begeerlijk zou wezen, of dat het **niet aangenaam is** de ontdekkingen van de liefde en genade **aan** de ziel te genieten; maar **er** zijn van **Gods gunstgenooten**, die Hij *zeer* **kort** houdt in gevoelige genietingen van Zijne tegenwoordigheid en liefde, wiens consciëntie hij **teeder** maakte en houdt; in wiens hart Hij veel oprechtheid werkt; en **welker** leven Hij zegenrijk versiert met de vruchten der gerechtigheid. Er zijn **er in** de belijdende kerk, die de leer versieren, maar ook die haar

onteer; die liever alles willen **lijden**, dan zich in schulden te steken, en ook die beproeven **eene** vertooning te maken voor de menschen ten **elken** prijs; er zijn die leven en wandelen in de **vreeze Gods**, en **zij**, wien **gij** niet voor Christenen zoudt houden, tenzij dat met **zoo** vele woorden door hen wordt uitgesproken.

2. Het tweede vereischte om toe te gaan is, de „**volle** verzekerdheid des geloofs.” De apostel spreekt hier niet **zoo** zeer van de volle verzekerdheid des geloofs, met betrekking tot het persoonlijk deelgenootschap, maar wel ten aanzien van deze Goddelijke wezenlijkheden. **Geloof** en verzekering zijn hetzelfde in wezen, alleen is de verzekering de gezegende kracht des geloofs. Wij kunnen het geloof vergelijken bij een jongen boom, een eik, genomen uit den **kweekhof** en overgeplant in het park. Verzekering mogen wij een **zelfden** eik noemen, maar dan gesterkt en groot geworden, die **menigen** storm heeft doorgestaan, **menigen** zonnenschijn heeft genoten en over welks kruin honderd jaren zomer en winter zich wisselden. Doch de verzekerdheid des geloofs waarvan hier gesproken wordt, is veeleer de sterkte des geloofs in en op deze gezegende wezenlijkheden — een sterk geloof in het bloed van Christus, in den verschen en levenden weg, en in den **grooten** Priester over het huis **Gods**; **eene** vaste vrijmoedigheid in het bloed als bekwaam om te reinigen, in den verschen en levenden weg als gepaste weg om daarin te wandelen, in den Hoogepriester over het huis **Gods** als in **elken** weg aannemelijk voor de ziel en hare behoeften, **nooden** en weeën. Nu, een mensch kan vele twijfelingen en **vreeze** hebben aangaande zijn persoonlijk aandeel, en nochtans **eene** sterke verzekering des geloofs bezitten in en op de kracht van Christus' bloed om te reinigen, de zegening van den weg om in te wandelen, de gepastheid van den Zaligmaker om **te** behouden ; ja hij **kan** zulk **eene** verzekerdheid hebben van al deze dingen, dat hij zijne ziel nederlegt op dat bloed, om dagelijks te wandelen in den verschen en levenden weg, en met een geloofsoog te zien op dien **grooten** Hoogepriester, en lichaam, ziel, leven en dood in Zijne gezegende handen te vertrouwen. Ook kan ik dien mensch niet zwak in het geloof noemen, die dit kan doen in spijt van **elken** twijfel en **vreeze**.

3. Het volgende is — want ik moet mij voortspoeden — dat „**onze** harten gereinigd zijn van de kwade consciëntie.” **Eene** kwade consciëntie is eene schuldige consciëntie, **eene** consciëntie die kwaad getuigt tegen de ziel ; **en eene** schuldige consciëntie is een der slechtste metgezellen, die een mensch met zich kan **omdragen**. Ja, hij zou die metgezellin gaarne van zich afdoen, maar zij laat zich niet **zoo** gemakkelijk **ontslaan**. Zij getuigt tegen

den armen zondaar, wiens treden zij vergezelt: — zij herinnert hem altijd van bedreven zonden, van dood en oordeel, van **ongerechtigheid** boven alle bereik van hope ; dat zijne misdaden te groot zijn dan **dat zij** vergeven worden ; dat hij heeft gezondigd tegen licht, overtuiging en kennis ; en dat zulk een zondaar als hij niet gevonden wordt onder de **gunstgenooten Gods**. Nu, **zijn** hart moet gereinigd **zijn** van deze kwade consciëntie. En hoe ? Door de toepassing van verzoenend bloed. Gelijk de Hoogepriester voor en op het verzoendeksel bloed sprengde, **alzo** moet Jezus bloed aan het hart gesprengd zijn. En wanneer het bloed is ontdekt en toegepast, dan is het hart verlost van de kwade consciëntie ; **zij** is vluchtende en spreekt niet meer kwaad. Deze toepassing van **verzoenend** bloed neemt alle banden, vrees, schuld en benauwdheid weg. Maar totdat zijn hart is gereinigd van de kwade consciëntie kan een schuldig zondaar niet met eenige vrijmoedigheid tot God naderen. God schijnt hem af te wijzen, **Zijne** heiligheid glinstert voor zijne **oogen**, en al wat hij van God ziet is een verterend vuur. Maar wanneer hij de kracht van het verzoenend bloed ziet en gevoelt, en de besprenging deszelfs aan zijne consciëntie, dan vergaat de kwade consciëntie ; **zij** wordt uitgeworpen ; en dan kan hij toegaan tot in het Heiligdom.

4. Eindelijk wordt als behoefte opgegeven : „**het** lichaam gewasschen zijnde met rein water.” Dit heeft geen betrekking op het water des doops, maar op den priester en bijzonder den hoogepriester, die zich **zelven** wiesch op den **grootten** verzoendag met rein water, vóór dat hij de heilige kleederen aantrok **of in** het heiligdom inging, Het beteekent derhalve geheiligd te wezen door den Geest van God, en te wandelen in alle heiligheid en Godzaligheid des levens. Wij weten, dat het in ‘t **natuurlijk** ke onbehoorlijk is, om met vuile kleederen en onreine lichamen- in de aardse voorhoven des Allerhoogsten te komen. Het is niet betamelijk de Majesteit **Gods**, den eerbied Zijnen naam verschuldigd, of den dag op welken wij samenkomen, hier met vuile kleederen en onreine handen en aangezichten te vergaderen. Iemand kan arm zijn, maar daarom heeft hij niet slordig te wezen ; de kleederen mogen afgesleten **zijn**, maar toch kunnen ze rein wezen, **Alzo geestelijkerwijs** : het lichaam moet gewasschen zijn met rein water, dat **is**, het leven, de omgang, de wandel -moet eenigermate gelijk zijn als wanneer het lichaam gewasschen en gereinigd is. Hoe afschuwelijk is het **eenen** zoogenaamden christenbelijder in al het slijk en vuil zijner oude **natuur** te zien hangen ; hem Goddelooslijk te zien leven, en zijner belijdenis oneer en smaad aandoende door **gemeene** daden en vuile handelingen, welke algemeene **verachting** over hem brengt. Daarom, **zoo** wel het lichaam als de ziel

moet gewasschen zijn met rein water, en beide geheiligd tot de eer, dienst en heerlijkheid **Gods**.

Dit **zijn** de dingen- van welke wij iete moeten kennen **in onzer** zielen zalige bevinding. Zonder dezelve schijnen wij zeer verre te zijn van datgene, wat de apostel van ons begeert : openbare heiligen des Allerhoogsten. Maar ik moet het gevolg laten in de handen des **Heeren**. Ik heb u heden deze dingen blootgelegd ; het **staat bij Hem** die toe te passen en te zegenen, en ze dienstbaar te maken tot onderrichting en stichting, be- moediging en vertroosting. In Zijner handen beveel ik het alles ; en dat H1 j , bij **Wien** de zegen is, die genadiglijk moge mede- **deelen** aan onze harten.

AMEN

EEN EIGEN VOLK.

LEERREDE OVER TITUS 2 : 14: „**DIE ZICH ZELVEN VOOR ONS GE-
GEVEN HEEFT, OPDAT HIJ ONS ZOU VERLOSSEN VAN ALLE ONGEBRECHTIG-
HEID, EN ZICH ZELVEN EEN EIGEN VOLK ZOU REINIGEN, IJVERIG IN GOEDE
WERKEN?**

Zeer algemeen, en indien het waarheid ware, veel beteekenend en ernstig is **de** tegenwerping, welke tegen **de** fundamenteele waarheden des Evangelie%, meer algemeen genoemd de waarheden of leer der **genade, ingebracht wordt**, welke is, **dat zij als van** zelve en noodzakelijk tot zorgeloosheid leiden; en dat het om die reden zeer gevaarlijk is die te gelooven of te belijden; en **bijgevolg nog** des te gevaarlijker die te prediken. Indien deze beschuldiging wel gefondeerd is, o, onder welk **eene** ontzaggelijke verantwoording moet ik dan liggen! want meer dan dertig-jaren heb ik deze leer geloofd, beleden en gepredikt. **Indien** dan deze door mij **zoo** lang verkondigde waarheden **natuurlijk** en noodzakelijk tot **zorgeloosheid** leiden, en derhalve gevaarlijk zijn voor 's menschen onsterfelijke ziel, wat heb ik **al** dien-tijd-gedaan dan de fontein des **levens** te vergiftigen? en dewijl **mijne** leerredenen en geschriften eene aanmerkelijke uitgebreidheid hebben verkregen, **zoo ben** ik dan heinde en verre heenzendende datgene, wat alleen kan uitloopen in het verderf van mijne toehoorders en lezers, en **zoover** ik persoonlijk daarin betrokken ben, hier tot mijne eigene oneer en hier namaals tot een eeuwig verderf. Van de **Chineezen** wordt gezegd, dat zij de **waterwellen** vergiftigen waaruit ons volk mede drinkt. Maar wat is hunne misdaad vergeleken bij de mijne, daar zij slechts des menschen lichaam **verderven**, en ik, **door** de vergiftiging van de bron der **waarheid, des menschen ziel** verwoest! Wij moeten dus óf deze beschuldiging wederleggen óf er onder vallen en ze als waarheid erkennen. Indien wij haar toestemmen, dan moeten wij in eens al deze waarheden prijs geven; want allen bekennen, dat een heilig **God geene** onheilige leeringen kan geopenbaard hebben; allen stemmen toe, dat **geene** beschouwing of gevoelen, belijdenis of geloofsregel van God kan zijn, wanneer die natuurlijk en noodzakelijk tot zonde leiden. Wanneer die beschuldiging waarheid en gegrond is, dat onze beschouwingen en gevoelens, onze leeringen en bevindingen tot zonde leiden, en bij **nood-**

zakelijk gevolg niet kunnen geopenbaard zijn in de door den Heiligen Geest ingegevene Schrift, **zoo** zal onze beste en inderdaad veiligste of eerlijkste handelwijs zijn, zoodra mogelijk onze zonde te -belijden **en** te laten; deze waarheden door mij **zoo** vele jaren gepredikt **en** door **u** geloofd en omhelsd in den wind te **slaan**, en openbaar voor **de** gemeente en de wereld onze misdaad te bekennen, en uw geloof en **mijn** onderwijs en prediking te herroepen. Maar **door** genade kan de beschuldiging niet gegrond zijn; en wij willen met **Gods** zegen trachten aan te wijzen, dat zij ten **eenenmale** onwaarheid is, wanneer zij wordt beschouwd met een verlicht oog en gewogen in eene geestelijke weegschaal.

De eerste kwestie, welke dient beslist te worden is : zijn deze waarheden in **Gods** Woord, of zijn ze daar niet te vinden? Zijn het, gelijk sommigen beweren, leeringen door menschen bedacht, enkel omkeeringen van **eenige** bijzondere Schriftplaatsen, of zeer gewijzigde uitleggingen van sommige figuurlijke uitdrukkingen, in strijd met den **grooten** inhoud en **algemeene** bedoeling der Heilige Schrift ? of heeft de Heilige Geest ze daar als met vlammend schrift geteekend, zoodat de voorbijganger dezelve kan lezen, indien hij loopt als die **loopen** ten eeuwigen leven, en ze lezen als **degenen**, wiens **oogen** zijn gezalfd met de zalfolie van Boven? Ik geloof dat ze daar **zoo** duidelijk en klaar beschreven zijn, dat zelfs het kleinste kind in de genade, onder de onderwijzing des gezegenden **Geestes**, haar als met hemelschen glans en heerlijkheid kan zien schijnen door de **geheele** Schrift, van Genesis tot Openbaring, Wanneer **dus** de waarheden der genade duidelijk zijn ontdekt in het Woord van God, — en niemand dergenen, die ze daar las en hare kracht in zijn hart gevoelde kan dit loochenen — dan kan de beschuldiging niet zijn tegen ons die ze gelooven, of tegen mij die ze predike, maar moet tegen God **zelve**n gericht worden, die ze ontdekte en openbaarde. Daarom, o beschuldiger ! vraag **Gode** antwoord ; — **gij** zijt strijdende tegen God; tegen God braakt gij het vergift uwer vijandschap uit. Uw speeksel moge ons treffen, maar het is de vijandschap van uw gemoed tegen deze waarheden, die u aanspoort tot deze beschuldiging.

Nochtans kunnen deze waarheden misbruikt worden, ja het geschiedt zeker menigmaal. De goddeloozen kunnen haar als eene belijdenis aannemen, en zelfs als een masker en bedeksel van allerlei **zonden** en huichelarij gebruiken ; en op deze wijze zoekt de satan vaak om ze in verachting te brengen. Doch wanneer de menschen zien, dat sommigen dergenen, die deze waarheden belijden, een ergerlijk leven leiden, dan werpen zij de schuld dier Goddeloosheid op de waarheden zelve, in plaats van die in het oog loopende zonden aan des menschen eigene verdorvenheid en

huichelarij toe te schrijven. Maar dit is zeer onredelijk, hoe algemeen het ook moge wezen. Het misbruik der dingen kan **geene** beweegreden zijn tegen het gebruik derzelve. Wordt de gezondheid niet door menigeen misbruikt tot voldoening **aan** hunne eigen snoode begeerlijkheden ? Wordt de macht niet misbruikt tot daden **van** geweld ? Wordt het geld niet misbruikt tot hoogmoed en lichtzinnigheid ? Wordt de spijs niet misbruikt tot overdaad ? en de wijn tot dronkenschap ? Zijn niet alle deze dingen op zich **zelve** goed, hoe ook door menschen misbruikt ? Ja heeft God in Zijne voorzienigheid den measchen eenige goede gaven gegeven, - welke niet kunnen worden misbruikt ? **Alzoo** kunnen en worden de waarheden der genade misbruikt. Maar omdat Goddelooze menschen een Goddeloos gebruik maken van datgene, betwelk op zich **zelve** rein en heilig is, daarom is het nog **geene** beschuldiging tegen de waarheden zelve. Ja, ik **ga** nog **verder**, en zeg, dat er **geene** heiligheid is buiten haar ; **dat ze niet** alleen verre zijn van **aan**leiding te geven tot zorgeloosheid, maar **zoo** onvermijdelijk noodzakelijk moeten en ook dadelijk doen zij bewegen tot heiligheid, dat er buiten haar **geene** wezenlijke heiligheid mogelijk is.

Maar ik wil u niet langer ophouden bij deze inleiding tot ons onderwerp ; **wij** willen onderzoeken wat onze tekst dienaangaande zegt. Althans dáár spreekt eene stem ten **gunste** mijner bewering, en geeft dezer waarheid getuigenis. Hoort de uitdrukkelijke woorden des Heiligen **Geestes** door de pen van **Paulus** ; **in de** plaats voor ons, sprekende van onzen **Heer en Zaligmaker Jezus Christus, verklaart** hij, „dat Hij zich **zelve** voor ons gaf, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zich **zelve** een eigen volk reinigen, ijverig in goede werken.” Wie durft dan te zeggen, dat Christus zich **zelve** voor ons gaf, opdat wij in de ongerechtigheid zouden leven, wanneer Hij kwam om ons van dezelve te verlossen ? Wie kan zeggen, dat wij niet ijverig behoeven te zijn in goede werken ; daar Hij kwam om zich **zelve** een eigen volk te reinigen, ijverig in goede werken ? Doch een en ander zal ons duidelijk worden, als de Heere mij verwaardige de woorden toe te lichten naar ik in dezelve meen te zien, Wij staan stil,

I. **Bij de gift van onzen Zaligmaker, Jezus Christus, —**

„ Die Zich **zelve** voor ons gegeven heeft.”

II. Het doel of oogmerk waartoe Hij Zich **zelve** gaf —

„ opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid.”

III. **De vrucht eener bevindelijke kennis dier verlossing —**

opdat Hij „ **Zich zelve** een eigen volk zou reinigen.”

IV. Het werk en karakter van dat eigen, bijzonder volk, aldus gereinigd — opdat zij zouden zijn, „ **ijverig in goede werken.**”

I. Bewondert met mij, hoe de Heilige Geest, **door** Paulus pen, hier het geheele werk der verlossing en reinigmaking brengt tot de **gifte** van onzen Zaligmaker Jezus Christus. En merkt wel op welk eene gezegende volheid er is in de uitdrukking: „**Die** Zich **zelven** voor ons gegeven heeft.” Mogen wij niet met heiligen eerbied onze **oogen Hemelwaarts heffen**, en **staren op** onzen sllergezegendsten **Heer zoo** als Hij stond in den eeuwigen vrederaad, en door een levend geloof daar beschouwen, hoe **Hij** Zich **zelven** geheel vrijwillig-voor ons overgaf vóór de grondlegging der wereld, opdat Hij in de volheid des **tijds** dat werk zou doen, hetwelk ons de Heilige Geest hier verklaart door Hem te zijn gedaan ? **Hij** wordt **alzo** heerlijk voorgesteld (Spr. 8) onder den naam van „Wijsheid”, als dagelijks des Vaders vermaken, te allen tijd voor Zijn aangezicht spelende ; en in het vooruitzicht Zijns volbrachten werks op aarde, waren Zijne vermaken met de kinderen der **menschen**. Maar **dit** geschiedde aler de bergen **ingest** waren ; vóór dat de aarde nog gemaakt was, noch de velden, noch den aanvang van de stofjes der wereld. Wij lezen daarom, dat God ons uitverkoren heeft in Hem vóór de grondlegging der wereld, (Ef. 1 : 4) ; en de genadige Heere zegt tot de schapen aan Zijne rechterhand : „**Komt gij** gezegenden Mijns Vaders ! beërft het Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld.” (Matth. 25 : 34). Maar in de beschouwing van deze eeuwige onderhandelingen van liefde en genade, zouden wij ter **zelfder** tijd een blik ontvangen van wat de kerke **Gods** was voor den val van Adam. Wij moeten haar niet aanzien als eene gevallene, eene **geruïneerde** in zonde en verderf, maar als **eene** reine en **onbevleete** maagd, door den Vader **aan** Zijnen lieven Zoon gegeven ter **bruid**. Hiervan was Eva een voorbeeld of type, die in al hare **vlekkelooze** onschuld tot Adam gebracht en aan hem gegeven werd ; aan hem verbonden **vóór** en niet na den val. Aldus bidt de Heere zelf tot den Vader, in dat gezegende gebed kort voor Zijne kruisiging uitgesproken : „**Ik** heb Uwen naam openbaard den menschen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven” ; en wederom : „**Ik** bid niet voor de wereld, maar voor **degenen**, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe. En al het Mijne is Uwe, en het Uwe is Mijne ; en ik ben in hen verheerlijkt.” (Joh. 17 : 6, 10, 11.) Dat deze gift zich niet alleen bepaalt des **Heeren onmiddelijk** tegenwoordige discipelen, is duidelijk, uit Zijne eigene woorden in vs. 24 ; waar Hij bidt voor het geheele lichaam van Zijne gemeente : „**Vader** ! Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt : opdat zij Mijne heerlijkheid mogen aanschouwen.”

Doet hier bij vs. 20, 21. De Heere zegt tot Zijnen **Hemelschen** Vader, dat **degenen**, die Hem gegeven waren van **den** Vader, eerst **Zijne waren** : „**Zij** waren Uwe.” Zij waren Zijne door het **plan der** schepping, als te voren aangeduid in **Zijn** eeuwig gemoed **vóór** zij waren geboren of aanzijn hadden ; — Zijne als uitverkoren in Christus, hun verbondshoofd ; — Zijne als door Hem aan den Zoon Zijner liefde voorgesteld, om te zijn Zijne bruid, Zijne vrouw? Zijne erfenis, in welke Hij eeuwig **zoude** verheerlijkt worden. Als **zoodanig dan**, ontving de **Zoon, één zijnde met den Vader en den Heiligen Geest**, met wil en zin Zijne gemeente als **Gods bijzondere gift**. De uitgangen van **Zijn liefdehart** waren tot haar, en zij werd Zijne in zulk een **bijzonderen weg**, dat **Hij van elk lid** van Zijn verborgen lichaam kan **zeggen** : „Al het **Mijne** is Uwe, en het **Uwe** is **Mijne**.” En wederom : „**Ik** in hen, en **Gij** in **Mij**, opdat zij mogen volmaakt zijn in een.”

Maar deze bruid en vrouw van Christus, schoon aldus aan Hem gegeven en door eeuwige koorden **één** met Hem geworden zijnde, viel in **den val van Adam uit deze oorspronkelijke reinheid**, van welke Eva bij hare eerste schepping slechts een onvolmaakt zinnebeeld was. **Zij** verloor dus al hare eerste **schoonheid en onschuld**, en zonk dadelijk in de diepte van zonde, ellende en wee : **want** de **gansche kerk, opgesloten** in de **lendenen Adams, zondigende in en met Adam**, en werd met en door hem in dien put des verderfs gevoerd, in welken zijne voeten nederzonken. Dit moge eene harde leer schijnen; maar hoe zult gij dan verklaren de zonde en ellende, die er in de wereld is ? Zegt de Apostel niet : „Door **éenen mensch** is de zonde in de wereld **ingekomen**, en door de zonde de dood; en **alzo** is de dood tot alle menschen doorgestaan, in welken allen gezondigd hebben ?” (Rom. 5 : 12.) En elders zegt hij (1 Cor. 15 : 22), dat allen in Adam sterven. Indien dan de dood tot alle menschen doorgestaan is door Adams zonde, en allen in hem sterven, moet **dan** de kerk niet gezondigd hebben in- en gestorven zijn met Adam ? Daarom was haar opbrengen uit dezen **vreeselijken** put van zonde en dood, ellende en rampzaligheid, in welken zij **zoo** ontzaggelijk gevallen was, van diepe beteekenis. Hoe zal zij wederom de **vlekkeloze** vrouw en gepaste bruid worden van Jehova het Lam ? Hoe durft zij hare **oogen** opslaan in de zalen des Hemels na deze **overtreding** ? Hoe kan zij in de tegenwoordigheid verschijnen van heilige **luisterlijke engelen** als de **heerlijke Bruid des Zone Gods**, na zulk een **vreeselijk** zinken in de **diepten** van zonde en dood, na zulk een bezwalken met al het vuil van Adams val, en **allerjammerlijkste** bezoedeling door het deelgenootschap aan zijne schuld en ongerechtigheid ? Want wij moeten niet **meenen**, dat die val minder dan totaal, dat hij half **kon wezen, gelijk velen willen**.

De val van Adam was tot de laagste, de diepste diepte, niet in dadelijke misdaad als wel in het ontaarden der menschelijke natuur, want hij verloor het beeld Gods, werd een slaaf des satans, en dood in de zonden en misdaden. Er was maar één weg, en de bekendmaking van dien weg aan de ziel vervult haar met eene heerlijke en onuitsprekelijke vreugde. En in dien grooten dag, wanneer de vervulling van Gods eeuwig voornemen ten volle geopenbaard zal wezen, dan zal die weg ontdekken, zoo aan de millioenen verlost als aan de heerlijke heerscharen van engelen, diepten van oneindige wijsheid, genade en liefde, waardoor de Hemel zelve met heilige en eeuwige verbazing en verwondering zal vervuld worden. Deze wondervolle weg van wijsheid en liefde was, dat de Zone Gods vrijwillig Zijns Vaders schoot zou verlaten, in welken Hij eeuwig gelegd had, en onze natuur aannemen in vereeniging met Zijn Goddelijken fersoon, door deelachtig te worden het vleesch en bloed der kinderen. Doch dit baarde de noodzakelijkheid, dat Hij Zich zelve geheel vrijwillig moest overgeven aan al het lijden en smarten, welke door oneindige gerechtigheid gevorderd werd, om eene genoegzame en volmaakte gehoorzaamheid uit te werken, dat Hij de straf zou dragen, welke de kerk zich had waardig gemaakt, en, door als haar Borg en Vertegenwoordiger in hare plaats te staan, mocht doen wat zij nimmer kon hebben gedaan noch gedragen. Alleen in dezen weg kon Hij haar met God verzoenen; haar wasschende in Zijn bloed, bekleedende met Zijne gerechtigheid, en heiligende door Zijnen Geest, opdat zij eenmaal haar hoofd zou opheffen zonder uitwendige vlek of rimpel, vrij van zonde in lichaam en ziel in de gewesten der hemelsche gelukzaligheid.

11. Doch wij gaan voort, om u aan te toonen het oogmerk of doel, waartoe Jezus Zich zelve gaf: — „Opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid.” Ware een andere weg ter verlossing mogelijk geweest, wij kunnen niet vooronderstellen, dat God dezen zou hebben ontdekt en daargesteld. Kon de kerke Gods van alle ongerechtigheid verlost worden door eenig anderen prijs dan het lijden en bloedstorten van den Heere Jezus Christus, wij kunnen schier geen oogenblik denken, dat God den Zoon Zijner liefde zou overgegeven hebben, — „Hem niet gespaard” zegt de Apostel. Wij kunnen het derhalve als eene gewisse waarheid vaststellen, dat, indien een ander plan uitvoerbaar ware geweest, dat ontwerp zou zijn ‘bepaald en volvoerd. En omgekeerd, wanneer geen ander voornemen werd gemaakt en geen andere weg is geopenbaard, dan de overgave van Christus voor ons, dat deze weg naar Gods zin en wil de eenig mogelijke weg was, waardoor wij van alle ongerechtigheid konden verlost worden.

Maar laat ons eenige oogenblikken **verwijlen bij het woord verlossen** ; welk woord menigvuldig in de Heilige Schrift voorkomt, en van **gezegend** gewicht en beteekenis is. Inderdaad, zijne beteekenis in **Gods** Woord is zeer onderscheiden, hoewel het overal te kennen geeft, dat de persoon die verlost wordt, gezonken is in een zekeren verloren' en ellendigen staat ; **en** het hoofddenkbeeld van en in die alle is, van een gevangene in den strijd. Gij hebt wellicht wel gehoord van **die** verwoestende krijgsbenden, welke in aloude tijden verschillende landen doorkruisten, om niet slechts te plunderen, maar ook gevangenen te maken ; en gelijk deze gevangenen niet gedood maar tot slaven gemaakt werden, **zoo** is daarin het **hoofddenkbeeld**, een staat van gevangenschap, en die van dienstbaarheid hier uit voortvloeiende. Brengt dit over in het geestelijke. Dus was het de zonde, die het paradijs verwoestte; zonde was de machtige veroveraar die doorbrak in den hof **van Eden** en Adam **en** Eva gevangen voerde. En toen de zonde **onze eerste** ouders had gevangen genomen, voerde zij hen in slavernij ; maakte hen slaven om het vuilste werk te doen, en bezigde- **hen** tot het laagste zwervende leven. Een slaaf heeft **geen** eigen vrije wil. **Zijns** meesters wil is zijn wil. Wat werk zijn meester hem oplegt moet hij doen. Hij kan, gelijk een huurling, zijnen meester **zoo** maar niet verlaten voor een beteren **broodheer** of **hooger** bezoldiging. Hij is zijn gsnsche leven een slaaf, gebogen onder een ijzeren juk en onbekwaam om zich zelvén te verlossen, — een-slaaf tot hij door den dood, of in **eenig** anderen weg in vrijheid gesteld -wordt. **Zoo** werden we niet slechts gevangenen gemaakt in den val van Adam, — niets slechts genomen door het zwaard en den boog van dien machtigen veroveraar, de zonde, — niet slechts weggesleurd uit een gelukzalig, onschuldig paradijs, in al de **ellenden** en rampzaligheid dezer met doornen en **distelen** bezwaarde wereld ; maar ook slaven gemaakt van de zonde, en wat nog erger is, slaven van den heer der zonde, den satan, die harde, vuile duivel, die vervloekte geest, wiens vijandschap tegen God **zoo** diep en onpeilbaar is, dat, indien er ooit blijdschap in zijn hart ware, deze is over de verwoesting van het beeld **Gods** in des menschen ziel, en hem aan te sporen tot de vuilste, hardste slavendienst, totdat hij hem hoe lang **zoo** meer naar zijne **gelijkenis** en beeld ontaard heeft.

Doch meer dan gevangenis, ballingschap en slavernij ligt opgesloten in het denkbeeld van verlossing. Wij denken daarbij ook aan schuld ; want wanneer in oude tijden een mensch zijne schulden niet kon betalen, gelijk **wij** vinden in de zaak dier weduwe van een' der **profeten zonen**, tot welke Elisa gezonden werd, — dan mocht de schuldeischer hem, of indien hij zelf

gestorven **was, zijne zonen** nemen en lijfeigenen maken. **Zoo** dat een iegelijk, wie niet betalen kon met geld of geldswaarde, dat in persoon moest doen; en kon hij de schuld niet afdoen, dan moest hij slaaf van den schuldeischer worden. **Alzoo** is het in Goddelijke dingen Verlossing geeft zoowel een **staat van schuld** als van gevangenschap en dierbaarheid te kennen; en **zoo** omgekeerd. **En** Welke schuld? — De schuld aan **Gods gerechtigheid**. Ons deel hebben aan Adams val heeft ons niet vrij gemaakt van **Gods** wet; schuld is **geene** vrijspraak. Niemand **kan, ook** in zijne landswetten, met de verbreking der wet zich van dezelve vrijwaren. **Alzoo** kan ook een **mensch** ten aanzien van **Gods** wet niet zeggen: ik zal alle geboden overtreden en alle bevelen met den voet treden, en **alzo** kan de wet geen kracht op mij hebben. Dit zou wezen zonde tot zonde te voegen, God in het aangezicht uit te tarten, en eene menigte hoogten op te werpen voor de poorten des Hemels. Wij blijven als **zondaars** steeds **verantwoordelijk** aan de wet; want **geene** harer strenge eischen werden daardoor krachteloos; steeds zal zij verkondigen en telkens volvoeren haar ontzaggelijk vonnis : **, Vervloekt** is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen er geschreven staat in het boek der Wet, om dat te doen.” (Gal. 3 : 20.) En gelijk de oude schuldenaar den schuldigen greep, die niet kon betalen, en hem in de gevangenis wierp; **alzo** zal de wet, **eenen** iegelijk die haar schuldig is, arresteeren; en indien de schuld niet betaald wordt — en hoe kan zij voldaan worden? — **in** de helle werpen, totdat de laatste penning betaald is.

En dan komt de groote **klimrede** en voleindiging van alles, welke is de dood; want dat was de oorspronkelijk bedreigde straf. **Zoodat** wij in onze beschouwing van den **mensch**, gezonken als bij is in een' staat uit welken hij verlost moet worden, wij hem ons moeten voorstellen als een' gevangene, weggevoerd uit zijn geboorteland, gelijk Adam uit het paradijs verdreven werd ; ellendige slaaf geworden van **eenen** harden, heerscbzuchtigen tuchtmeester, die hem in slavernij en dienstbaarheid houdt, totdat de dood daaraan een einde maakt, **de-**welke niets anders is dan de poort tot den tweeden dood, „ waar de worm niet **sterft**, en het **vuur** niet wordt uitgebluscht.”

Hoe zwak zijn alle bevattingen, hoe onevenredig zijn alle woorden, hoe mager zijn alle uitdrukkingen om ons naar waarde af te malen, wat ik en gij met alle menschen in de oorspronkelijke overtreding geworden zijn, en door toevoeging aan die eerste zonde de schuld en last onzer eigen dadelijke misdaden ! 0, — dat ons gemoed besef en gevoel had van de machtige diepte waarin wij **gezonken** zijn ! 0, **dat** het als met de punt **eens diamants** geschreven ware op onze harten ! **Want** ik ben er zeker van,

dat wij eigenlijk nooit verlossende liefde, verzoenend bloed, rechtvaardigende gerechtigheid en de **gifte** van den Zone **Gods** recht waardeeren, totdat wij bevindelijke kennis hebben van de slavernij der zonde, en kermen als arme gevangenen onder de heerschappij des satans. Totdat de **ijzers** in onze **ziel zijn** ingegaan ; totdat de kluisters onzen voet en de boeien onze handen hebben gewond, en wij op God **leeren** zien en op onze bloedige wonden Hem wijzen als ingedrukt door zonde, satan en wet, kunnen wij nooit in waarheid onze behoefte gevoelen aan of wezenlijk waardeeren de verlossing, die door het lijden van den Zone **Gods** volbracht is geworden. Maar o, welk eene gezegende verandering is het, wanneer de eerste straal van barmhartigheid in de ziele doorbreekt, en de arme gevangene bemoedigt, die, gelijk de gevangenen in de kerkers van Napels, of die juist in **vrijheid** zijn gesteld, jaren lang zuchtten in den laagsten kerker. Vergelijken wij hem voor **een** oogenblik met die slachtoffers der **tyranny**. **Moet** ons hart niet bloeden, als wij indenken, hoe velen er liggen in ellendige holen onder de drukking van hunne kluisters, half verhongerd, bedekt met lompen, door vuilheid en ongedierte als **verteerd** ! Hoe verblijd **zijn** zij bij het **hooren van** het openen der gevangenis, en door de **geopende** deur de licht**stralen** van de middagzon in hunne **duistere** cellen zien doorbreken, en te luisteren naar de stem **dergenen**, die hun de blijde tijding brengen, dat na een oogenblik **wachtens** hunne vrijheid verwezenlijkt wordt. Nochtans is hun staat en ook hunne vrijheid slechts ijdele vergelijking bij de gevangenen der hope, wien Christus **verlossinge** in vrijheid stelt. Trouwens wij zijn als veroordeelden en gearresteerden, opgesloten in onze kerkers, door den honger als verteerd, bedekt met vuilheid en walgelijk door ongedierte — het ongedierte der zonde. Maar o, het licht van den dag te zien doorbreken in onze cellen, en het geluid van boven te **hooren** van vergeving, en vrede en gezegende vrijheid, is dit niet genoeg om het hart van den armen gevangene te doen huppelen van vreugde in hem ? En was dit niet het uitdrukkelijk bevel van den gezegenden Heere ? Hij werd immers in 't bijzonder gezalfd om den gevangen vrijheid te verkondigen, en den gebonden opening der gevangenis. (Jes. **61 ; 1**.) **Ja**, Hij is het, die de koperen deuren verbreekt en de ijzeren deuren-grendelen in stukken slaat. (Jes. **45 ; 2**.) Maar o, in welk een weg ! Niet door den arm van geweld, **maar** het lijdend hart ; niet door de hand des sterken, maar door de hand der zwakheid, genageld aan het kruis. Want onze gevangenis is niet eene **gevangenis van** steen, maar van zonde ; en kon daarom alleen verbroken worden door Jezus, die zonde voor ons gemaakt werd, schoon Hij **geene** zonde kende. (2 Cor. **5 ; 21**.) Hij gaf **zich**

derhalve voor ons, opdat Hij ons zou verlossen van alle **ongerechtigheid**. Nu, in dusdanige verlossing van ons, **om die verlossing** daadwerkelijk te **maken, moest** Hij óf een zekeren prijs geven **geëvenredigd** aan de schuld, **óf Hij moest zich zelve geven**. In oude tijden kon de verlossing niet anders geschieden dan in een' dezer beide wegen ; de gevangene moest door het geven der volle waarde, of door de plaatsvervanging desgenen, die hem kwam verlossen, in vrijheid gesteld worden. Aldus bood Juda zich aan om de plaats van Benjamin te vervullen, opdat hij mocht vrij gaan : „**Nu** dan, laat toch uwen knecht voor dezen jongeling slaaf van mijnen heer blijven, en laat den **jongeling** met zijne broederen optrekken.” (Gen. 44 : 33.) **Alzoo moest de Heere** Jezus Christus in Zijn eigen persoon komen en onze plaats vervullen, of anderzins moest Hij eene zekere waarde betalen, opdat de gevangene onder de **wet** mocht vrij gaan. Gezegend **zij Zijn** naam ! Eene kroon van **heerlijkheid versiere** zijnen **schedel** ! Hij deed -beiden. Eerst **betaalde Hij** den vollen **prijs**. God hield de wet in Zijne onbuigzame vingers, en woog den vloek in de eene en het bloed **Zijns lieven Zoons** in de andere hand ; want „wij zijn verlost, **niet** door vergankelijke dingen, als zilver en goud, maar door het dierbaar bloed van Christus,” God, **de oneindig rechtvaardige en heilige God, hield met onfeilbare hand de schalen, en toen het bloed Zijns Zoons** in de eene en **onze zonden** in de andere gelegd werden, werd dat bloed van dubbel gewicht bevonden, overeenkomstig de getuigenis des profeten : „**Roept haar toe, dat hare ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des Heeren dubbel ontvangen heeft voor al hare- zonden.**” En wel mocht het dubbel heeten, want het was het bloed des dierbare Zone Gods, en dus bevattende al de kracht en waardij der Godheid. Toen gaf de wet in een oogenblik al hare eischen **prijs** ; **toen was op eenmaal** al de schuld uitgedaan, en de millioenen zonden van millioenen zondaren waren alle weggedaan, uitgewischt, achter **Gods** rug geworpen, en in de diepten der zee verdrongen, **gelijk dat** dierbaar bloed uit de handen, voeten en zijde van Jezus vloeide op Calvaria's gruwzamen staak, Hij heeft ons dus verlost **door** het **betalen** van den vollen **prijs, gelijk** wij lezen : (1 Cor. 6 : 20.) — „**Gij zijt duur gekocht.**” **dat is, verlost.** De wet kon niet zeggen : „**nog niet : nog niet !** De schuld is niet betaald ; de misdaden zijn te groot ; de zonden te zwart ; de ongerechtigheid te vuil ! Ik heb meer noodig ! Het is nog niet genoeg !” — Neen hare betuiging was : het is genoeg ! — want wat kon de waarde des bloeds van **Gods Zoon**, van God **zelve** overtreffen ? Het bloed van **eenen** engel, Seraf of Archangel, bij **aldien** dezen het vleesch konden aannemen en **mensch** worden, ware ongenoegzaam geweest. De wet zou gezegd hebben : **Gij zijt maar**

een schepsel. Michaël, Rafaël of Gabriël ; God vordert al uwe **gehoorzaamheid**, en het is niet genoeg. — Maar wie zou van God **zelve**n gehoorzaamheid eischen ? **Wie** kan de Godheid hevelen te **lijden**, bloedstorten en sterven ? En juist, omdat God zelf leed en stierf, daarom moest eeuwige gerechtigheid uitroepen : het is genoeg ! Maar onze Heere betaalde **zoo** wel in Persoon als in bloed ; want wij mogen onderscheid maken tusschen den Persoon van den **Godmensch** en het bloed, hetwelk Hij als zoodanig stortte : want Hij leed maar eenmaal aan het kruis, maar gehoorzaamde in Zijn' Persoon der wet gedurende den **ganschen** tijd **Zijns** levens hier op aarde, en alleen de waardigheid van Zijn Persoon gaf kracht aan Zijn verzoenend bloed. **Hij** stond derhalve als tusschen den **toorn** en wrake **Gods** en tusschen Zijn volk ; en daardoor was het alsof Hij **zeide** : Laat de wet al hare vloeken op Mij werpen. Hier is Mijn hoofd ; **laat** de bliksem nedervallen ; Ik ontbloot Mijn schedel. Dat de wrake **Gods** Mij treffe, opdat Mijne schapen mogen vrijgaan ! — En het wraakzwaard viel : want ook in dit opzicht „**boog** de Heere de hemelen en kwam neder, en donkerheid was onder Zijne voeten. De stem Zijner donderen was in den hemel, de bliksemen verlichtten de wereld, de aarde beefde en werd be-roerd” ; want wij weten, dat ten **teeken** van **Gods** ongenoegen en toorn tegen de zonden in den Persoon van Christus, zelfs de zon haar **licht** terug trok en de aarde zich bewoog. Maar toen de gezegende Heere aldus de wrake **Gods** in Zijn Persoon had voldragen, **zoo** was het genoeg ; en Hij zelf riep met stervende lippen : „**Het** is volbracht !” Toen, en niet eerder gaf Hij **den geest** ; **God** had Hem en Zijn offer aangenomen ; en ten bewijze van Zijne volkomene voldoening en heilige goedkeuring, wekte Hij Hem **op** uit den dood, en zette Hem **tot** Zijne rechterhand in de hemelen,

Nu, het kan zijn, en ik zou het hartelijk wenschen, dat **somigen** uwer **zich menigmaal** hebben **beschouwd** en gevoeld te zijn de vuilste, dwaaste, meest beoedelde ellendeling, die God **op** Zijnen aardbodem dult ; want schoon uw leven **geweest** ware zonder uitwendige vlekken, en gij moogt wandelen in de **vreeze Gods**, **nochtans** heeft de verlichting van Goddelijke onderwijzing u de diepten uwer gevallen natuur ontdekt. Indien dit de zake met u is, dan is het woord ongerechtigheid u niet te **veel** noch te sterk ; want gij bekent de waarheid hiervan ; uwe voorname onrust en kommer, de oorsprong van uwe groote angsten komen hiervan, — niet dat het bloed van Jezus Christus ongenoegzaam is om u te reinigen van alle ongerechtigheid, want gij hebt Zijne gepastheid en genoegzaamheid aanschouwd ; maar mistrouwen, ongeloof, twijfel en **vreeze** werkt vaak krachtig in uw gemoed, of uwe ongerechtigheid wel door dat bloed afgewasschen is ; want

zij is in uw oog zoo groot, zoo verzwarend, zoo overvloedig, zoo onophoudelijk, dat uw gemoed onder de zekere bevatting ligt, en uwe consciëntie pijnlijk geoefend wordt met de begeerte, om klaar en ten volle te kennen, of uwe zonden kunnen en dadelijk ook zijn **weggedaan**. **Gij** hebt derhalve niets in te brengen tegen den prijs, of die wel genoegzaam is ; gij twijfelt niet of Jezus bloed kan reinigen van alle ongerechtigheid. Maar uwe twijfeling is en zal blijven zoolang God u zegenrijk verzadigt **met** woorden van vrede en vergeving tot uwe ziel te spreken, of gij, ja gij zijt gewasschen **in** dat **dierbaar** bloed ; of gij zijt bekleed met den mantel der gerechtigheid, en of Jezus, stervende aan het kruis, ook uwe, persoonlijk uwe zonden in **Zijn** lichaam droeg op het hout,

Doch hoe veel omvattende is de uitdrukking : „**ons verlossen van alle ongerechtigheid**” ; — ongerechtigheid van hart, mond en leven. En wij mogen opmerken, dat er vijf dingen zijn betrekkelijk de ongerechtigheid van welke de gezegende Heer ons kwam te verlossen ; te weten — hare schuld, hare vuilheid, hare kracht, **hare** liefde, ‘hare bedrijving. Door **Zijn** bloed verlost Hij **ons** van hare schuld ; door de wedergeboorte bevrijdde Hij ons van hare vuilheid; door de kracht **Zijner** opstanding verbrak **Hij** hare heerschappij ; door de openbaring Zijner beminnelijkheid verbrak Hij hare liefde : door het verteederen der consciëntie in Zijne **vreeze** bewaart ‘Hij ons van hare uitvoering.

111. Maar wij gaan **voort** tot de overweging **van** ons derde punt : de vrucht van des **Heeren** overgave. **Het** was niet slechts **om** ons te verlossen van alle **ongerechtigheid**, maar „om Zich **zelve** een eigen volk te reinigen.” Verlossing en reiniging gaan hand aan hand. De apostel Johannes zelf **zag** het **gewonde hart** van den lijdenden Heer, en hij zag twee verschillende dingen uit dat hart vloeien **als** de Romeinsche krijgsknecht de zijde met zijne speer doorstak, namelijk bloed en water. **HART** heeft **daarvan** zingende het verband aangewezen, als hij zegt, dat het bloed tot verzoening en het water tot reiniging, beide als **eene** fontein door de speersteek des **krijgsmans** aan Jezus hart ontsprong. Het bloed werd gestort tot verzoening der zonde, en het water golfde uit het gewonde hart **als** eene fontein ter heiliging. Dus is reinigmaking verbonden met verlossing ; want hetzelfde doorboorde hart stortte bloed tot verzoening en water tot heiliging. Hier dan ontmoeten **wij** zegevierende de beschuldiging, dat de leer der genade tot losbandigheid zou leiden. Wat is de voorname waarheid der genade ? — Dat Jezus stierf opdat zondaren zouden leven ; **dat** Hij **Zijn** verzoenend bloed vergoot voor een eigen volk. Dat is **de groote** hoofdwaarheid des **Evangelie's**. Ziet **dan** hoe **heiligmaking** en reinigmaking met verlossing in verband

staan ; want **Hij** verloste hen met het bepaalde voornemen, dat zij een eigen volk zouden wezen, een eigen volk **van** God ; **en** als **zoodanig** niet alleen verlost door het bloed van Christus, maar ook geheiligd door Zijnen Geest en genade. Is het dan **geene** beschimping van ons allerheiligst geloof, en een smaad werpen op de leer der genade, te zeggen of te denken, dat het water, vloeiende uit Jezus harte, minder **kracht** zou hebben dan **Zijn** bloed, — dat Hij, die Zich **zelve**n gaf om te verlossen van alle ongerechtigheid zou toelaten, dat wij steeds **in onze vuile** zonden zouden blijven ; — **ons zoude** verlossen van alle ongerechtigheid, en wij daarin voortgaan ; — **ons zoude** bevrijden van alle kwaad, en wij daarin steeds toegeven ? Toen bij de eerste **Fransche** omwenteling de **Bastille** genomen werd, bevond zich in die verschrikkelijke gevangenis een oud man, welke daar veertig jaren gevangen **was**, **en** de man, wiens haren grijs geworden waren van ouderdom, was niet te bewegen **zijne** cel te verlaten. Hij was **zoo** aan de duisternis gewend geworden, dat hij de duisternis voor het licht verkoos ; en hij was zulk een vreemdeling aan de ongekende wereld geworden, dat het hem smartte wederom uit te mogen gaan. **Alzoo** zijn er vele menschen in des satans kerker opgesloten, die, ook al konden zij, toch hunne donkere cellen niet willen verlaten, want zij hebben de duisternis liever dan het licht, dewijl hunne werken boos zijn ; en zouden zich veeleer te midden van hare aangeborene vuilheid wentelen, dan van hunne bezoedelingen **gewassen** te worden. Er zijn, die verheugd de bezoedelingen der zonden inzwelgen, die de duisternis der cel hun leven achten en zich **zelve**n dekken met hunne vuilheid als met een gewaad. **Zoo** zijn de natuurlijke gevangenen niet, dezen nemen met blijdschap **hunne** bevrijding aan. Zij verheugen zich uit te mogen gaan in het licht des daags, en hun **gevangenie**kleed en gestalte te mogen afleggen, hersteld in licht en vrijheid ; hunne donkere cel heeft de lust der vrijheid niet uitgedoofd. **Evenzoo** een kind van God, welken dorst naar **vrij**heid werd gegeven, hij kan zich met niets vergenoegen dan met het volle daglicht en die zalige vrijheid, met welken Christus **Zijn** volk vrijmaakt. De groote massa van menschen heeft **geene** begeerte naar vrijheid. In Zuid-Amerika zijn er slaven, die **zoo** ingenomen zijn met hunne dienstbaarheid, dat zij niet gaarne de vrijheid als een **gifte** zouden aannemen ; neen, zij zien met **weêrzin** op den vrijen zwarte, en vleien zich in **hunne** slavernij, als een roem om het eigendom van **eenen** rijke te zijn. **Alzoo** heeft de dienstbaarheid van zonde en satan de liefde en begeerte tot vrijheid in den natuurlijken mensch **zoo** ontaard, dat zij veel liever slaven der zonde zijn dan vrijen in en van **Christus**. Gelijk de ellendige dronkaard zich in 'den **aange**-

namenzomer-avond schikt tot zijn **gemeenen kroeg**, bij den **schuimenden kroes** en het laag gezelschap zijner vroolijke **medemakers**, veel liever dan zich te verlustigen in de heerlijke natuur, inademende de reine zomerkoelte en zich daardoor **vervroolijkt** bevindende; **alzo** heeft de zonde des menschen gemoed verlaagd en **zo** hare vuile wortelen in het **innerlijke** zijner ziel gevestigd, dat hij zich veel gelukkiger **gevoelt** in de zonde dan in heiligheid. Doch gansch anders is het met **Gods** heilige: — in zijne ziel is **eene** nieuwe natuur, een nieuwe geest gewrocht, welke hem zuchten doet onder de **slavernij** der zonde en verlangende naar **vrijheid**. Zelfs **natuurlijkerwijs** doet zich somtijds eene onuitbluschbare begeerte naar vrijheid in den boezem van den slaaf gevoelen. En o, die trek **naar** vrijheid ! Wij zijn gelukkig in **ons** land allen vrij. Slavernij vindt geen lieven in onze vrije lucht; het is ons geboorterecht vrij te wezen. **Vrijheid** brandt als een reine vlam in onzen boezem. Daarom valt het ons moeilijk te beseffen wat het is, een gewillige slaaf **te zijn** onder een harden meester, zich te **vergenoegeu met de spijs-** en de kleding **ons** gegeven, en ganschelijk zelf geen' wil te hebben. Wanneer derhalve eenmaal de vlam der vrijheid in de ziel van den slaaf ontstoken werd, wat kan **hem** dan vergenoegen buiten zijne vrijheid? Om deze te verwerven, ontziet hij niet door duisternissen door te breken, en trotseert duizenden gevaren, want hij gevoelt, hij moet vrij zijn of sterven. Menig arme **slaaf** heeft den dood begeerd boven het wederkeeren tot dienstbaarheid en slavernij. **Alzo** in de genade. De Heilige Geest ontsteekt in het binnenste van een kind **Gods** een trek en begeerte naar vrijheid ; maakt hem zuchtende en kermende onder de slavernij der zonde. Eens was hij **een** gewillige slaaf der zonde ; **maar** thans is dat juk hem te hard, te zwaar geworden. **Hij** moet **vrij** zijn ; hij begeert de vrije lucht in te ademen, hij kan noch wil leven gelijk vroeger ; de zonde is zijner consciëntie zulk een last, dat bij baar en hem **zelve** deswege baat, en beide zijne slavernij en hem **zelve** als slaaf, baat en verafschuwt. Dit- nu is de eerste lichtstraal op zijn gemoed, de eerste ontsteking van den Geest der genade in **zijn** hart, **Moet hij** sterven ? — hij-zal het beproeven ; **moet** hij rivieren **doorzwemen**, bergen overklimmen, zich aan een gewisse dood blootstellen ? — het zij **zo**, maar het juk der dienstbaarheid en slavernij **langer** te torschen, dat kan noch wil **hij**. Gevoeldet gij **nimmer** **alzo** de slavernij der zonde, **en zuchtet, kermdet en hijgdet** gij om bevrijding ? Wanneer gij door baar werdt verstrikt en gevangen, baarde het u **geene** verfoeiing? Hoe zien wij soms terug op onze voorledene zonden, met haat en afschuw van haar en ons **zelve** ! Door deze innerlijke gewaarwordingen **leeren** wij de **rampzalige** slavernij der zonde en verlangen naar eene volkomene

verlossing van haar. Nu, Christus kwam om **u** uit deze ellendige slavernij te redden, u te verlossen **door Zijn** dierbaar bloed **van** deze banden, duisternis, twijfel en **vreeze**, en u Hem **zelven** te reinigen, opdat gij, gewasschen in **Zijn** bloed, bekleed met Zijne gerechtigheid en geheiligd door Zijnen Geest, eeuwiglijk de Zijne **zoudt** wezen. Indien gij dan, naar hetgeen ik beschreef, **u** ellendig gevoeld hebt onder den last der zonden en **verlangdet** naar bevrijding van haar, is **u** dan een vriendelijke lichtstraal van Boven niet dierbaar geweest, en hoop gevende op eene volle en volkomene bevrijding uit uwe ellendige dienstbaarheid ?

1. Nu komt dan de reinigingsking. Onder de schaduwwet werden alle dingen en personen, welke ceremonieel beoedeld waren, op verschillende wijze gereinigd, en wel bijzonder, door bloed, door vuur, door water en door olie. Vooreerst was er eene reiniging door bloed, gelijk de apostel zegt : „**Alle** dingen worden bijna door bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting geschiedt **geene** vergeving.” (Hebr. 9 : 22.) En gij zult u herinneren, dat, wanneer de hoogepriester tot **zijne** hooge bediening werd gewijd, er bloed gedaan werd op zijn oor, zijne hand en rechter voet, en al **zijne** kleederen werden met bloed besprengd, (Exod. 29 : 20, 21.) Ook de melaatsche werd bij zijne genezing door bloed gereinigd. **Alzoo** in de genade. „**Het** bloed van Jezus Christus, **Gods** Zoon, reinigt van alle zonden,” niet alleen uit kracht der verzoening aan het kruis volbracht, maar ook uit kracht van Zijne besprenging aan de consciëntie. Daarom wordt het genoemd „**het** bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan (dat van) Abel ;” en de apostel zegt: „**Hoeveel** te meer zal het bloed van Christus, die door den eeuwigen Geest Zich **zelven** **Gode onstraffelijk** heeft opgeofferd, uwe consciëntie reinigen van **doode** werken.” (Hebr. 9 : 14; 12 : 22.) In dezen weg reinigt de Heere niet alleen de personen van Zijn volk, maar ook hunne **consciëntie's**, om den levenden God te dienen. Jezus reinigt dus door bloed. Maar wanneer het bloed der besprenging uit zijne genadige hand komt, welke is de vrucht ? Vooreerst reinigt het de **oogen** des verstands. De **oogen** des verstands zijn van **nature** in duisternis gehouden ; maar wanneer het bloed des verbonds dezelve aanraakt, worden zij verlicht om de kracht van dat bloed te zien, gelijk de schellen van Paulus **oogen** vielen, toen **Ananias** dezelve aanraakte. **Evenzoo** komt Goddelijk gezicht door het **hooren** des geloofs, dit werd afgeschaduwd door de **toepassing van** bloed aan het oor van den melaatsche: want „**het** geloof is door het gehoor, en het gehoor door het woord **Gods.**” Vervolgens komt de reiniging der consciëntie, welke schuldig is onder den last der zonde en van **doode** werken,

uit welke ontspringt slavernij, twijfel en **vreeze**. Naast de reiniging der consciëntie volgt die der hartstochten, welke reiniging behoeven van vleeschelijke afgoden en schepsels voorwerpen, opdat **zij** gericht zouden worden op de dingen, die boven **zijn**. Op deze volgt de reiniging der lippen, naar de bevinding van **Jesaja**, tot wien een der serafs vloog met een kool van het koperen altaar, die door dezelve zijne lippen reinigde, De gloeiende kool **werd** genomen van het koperen altaar — eene schaduw van Christus offerande. En wanneer er dus **eene** gezegende ontdekking is aan de consciëntie van Christus verzoenend bloed, opent het de lippen om eene reine spraak te spreken, niet meer **eene** vermenging van half Aedodisch, maar de reine taal van Kanaän — te prijzen en te verheffen vrije genade zonder eenige vermenging van wettischheid.

Maar er is **evenzoo** eene reiniging door vuur. Wanneer de kinderen Israëls in den krijg roof roofden, moesten zij die naar **Gods** bevel op tweeërlei manier reinigen : al hetgeen het vuur kon verduren moest door vuur gereinigd worden, maar al wat het vuur niet kon lijden, moest door het water doorgaan. (Num. 31 : 23.) **Alzoo** is het in de genade: daar is vuur, de oven welken God voor **Zion** bestemd heeft, en alle geloof, hoop en liefde moet aan denzelven worden blootgesteld. In dit vuur wordt alle schuim en droesem verteerd, en **Gods** werk aan de ziel wordt van alle valsch metaal afgezonderd. **Alzoo** lezen wij : „**Als** de Heere zal afgewaeschben hebben den drek der dochteren Zions, en de bloedschulden van Jeruzalem zal verdreven hebben uit derzelve midden; door den Geest des oordeels, en door den Geest der uitbranding.” (Jes. 4 : 4.)

Maar ook is er reiniging door water. **Zoo** moest de **hoogepriester** op den **grooten** verzoendag zich **zelve** met **water wasschen**, beide vóór en na dat het bloed in bef heilige gebracht bad; en ook hij, die den weggaanden bok uitgelaten bad, moest „**zijne** kleederen wasschen en zijn vleesch met water baden.” (Lev. 16 : 24, 26.) Desgelijks, als de Levieten van uit de kinderen Israëls tot de dienst des heiligdoms afgezonderd werden, **zeide** God tot Mozes: „**Spreng** op hen water der **ontzondiging**, — en zij zullen hunne kleederen wasschen, en zich reinigen.” (Num. 8 : 7.) Op gelijke wijze werden alle **cereemonieele** bezoedelingen gereinigd met water, in hetwelk de **asch** der roode vaars gesprengd was; want wij lezen er van, dat het bewaard moest worden tot „bet water der afzondering : het is ontzondiging.” (Num. 19 : 2.) En dit was een schaduwbeeld van het reinigend water des gezegenden **Geestes**, waardoor de gemeente **Christi** gereinigd wordt, gelijk de apostel zegt : „**Opdat Hij** haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord” (Ef. 5 : 26); dit is het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes.” (Tit. 3 : 5.)

Nog is er **eene reiniging door olie** ; want door de toepassing **derzelve aan het rechter oor**, de hand en voet **van den hoogepriester** werd hij der dienst **Godes** toegewijd, en **werd de melaatsche** gereinigd.

Op deze vierledige wijze reinigt de Heere **zich „een eigen volk”** : door bloed, door vuur, door water, en door olie — bloed, tot **besprenging der consciëntie**, vuur, om den droesem te verteren ; water, om het hart te reinigen ; en olie, de zalving des **Geestes**, om de hartstochten te vertederen en te regelen. En alle deze vier gaan zamen. **Geene derzelve** kan gemist worden, want ieder heeft **zijn** bijzonder werk en genadige vruchten en uitwerkselen.

2, Maar indien de Heere Jezus Christus Zich **zelve** voor **ons** gaf, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en ons Zich **zelve** reinigen, **zoo** was het tot een zeker doeleinde — opdat wij zouden **worden** Hem „**een eigen volk**” : „**een volk dat alleen** woont, en met de heidenen niet gerekend wordt.” Een volk **Zijner**’ bezitting, gelijk Hij zelf **zegt** : Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijnen lof vertellen.” (Jes. 43 : 21.) Het is alsof Hij hen kocht en **eigende**, opdat Hij van uit den **Hemel**, de plaats Zijner woning, op Zijne heiligen op aarde mocht nederzien en zeggen : — Dit **is** Mijn volk, en Ik ben hun God. Dit is het volk voor hetwelk Ik **Mij zelve** gaf van uit den schoot Mijns Vaders, in welken Ik van alle eeuwigheid was als Zijnen **even-gelijke**, even-eeuwige Zoon, en zalige gemeenschap met Hem en den Heiligen Geest. En Ik gaf **Mij** voor hen, opdat zij eeuwig de Mijne zouden wezen, om Mijn lof en eer te zijn op aarde, en eeuwiglijk met Mij in den Hemel. — Wanneer dan de gezegende **Heere „Zich zelve** gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid”, van derzelve schuld, vuilheid, liefde, kracht en heerschappij ; van alle ongerechtigheid uit- en inwendig, voorledene, tegenwoordige en toekomstige ; van zonden van **bedrijf** en nalatigheid ; ongerechtigheden **zoo hoog** als de bergen en diep als de afgronden der zeeën — heeft de **Heere** dat gedaan, en zullen wij ons niet gebonden gevoelen door zoete koorden van stervende liefde, om te leven tot Zijne eer en lof ? Kwam Hij om ons te verlossen van alle ongerechtigheid, en ziet Hij nu neder van uit den Hemel, de plaats Zijner woning (waarhenen Hij tot **Zijns** Vaders schoot terugkeerde), met **oogen** van medelijken en toegenegenheid op ons als „**de arbeid Zijner** ziel”, en heeft door Zijne genade ons afgezonderd van deze Goddelooze wereld en van **ons** Goddeloos **eigen** ik, welk een last van verplichtingen legt dit op ons om **tot Zijne** eer te leven ! Zal Zijn volk, verlost zijnde door zulke smarten en **lijden** van alle ongerechtigheid, in-de zonde blijven voortgaan ? Zal Hij zulke **wrede** foltering en helsche **pijnen** aan lichaam en **ziel** geladen hebben, opdat zij Zijne **wonden** zouden vertreden, en in plaats van